

I. Wykazy i rejestry biegłych

W Danii wyróżnia się kilka rodzajów biegłych, a tryb ich wyznaczania, przebieg postępowań z ich udziałem oraz to, czy prowadzi się ich wykaz/rejestr, zależy od rodzaju biegłego.

Rodzaje biegłych:

Biegły asesor

Asesor przy trybunale ds. najmów

Biegły ds. dzieci

Biegły rzeczoznawca

Biegły ds. technicznych w sprawach o niskiej wartości przedmiotu sporu

Stowarzyszenia również mogą dzielić się wiedzą fachową w określonych dziedzinach.

W niektórych przypadkach sąd może znaleźć biegłego w wewnętrznej bazie danych dostępnej dla wszystkich sądów w Danii. Choć procedura wyznaczania poszczególnych biegłych może być różna, każdy biegły musi się cieszyć nieposzlakowaną opinią. Aby zapewnić przejrzystość, wykaz/rejestr tych biegłych publikuje się również niekiedy na stronach internetowych sądów duńskich.

W innych przypadkach sąd może wyznaczyć dowolną osobę, którą uzna za odpowiednią i kompetentną. W tym kontekście niektóre organizacje publiczne prowadzą rejestry biegłych, spośród których sąd może wybierać biegłych, w przypadku gdy kwestia będąca przedmiotem rozpoznania wchodzi w zakres kompetencji danej organizacji, np. kwestia z zakresu kryminalistyki. W przypadku braku wykazu i za zgodą obydwu stron sąd wyznacza na biegłego osobę, którą uznaje za kompetentną. Biegłym może być wyłącznie osoba o nieposzlakowanej opinii.

II. Kwalifikacje biegłego

Nie ustanowiono żadnych wymogów dotyczących kwalifikacji biegłego. Sąd nie jest związany treścią opinii biegłego i może dokonać jej swobodnej oceny. To samo dotyczy również oceny wartości dowodowej konkretnego dowodu. Przy rozpoznawaniu wniosków osób, które chciałyby pełnić funkcję biegłych w sprawach o niskiej wartości przedmiotu sporu, duński Urząd Administracji Sądowej zasięga opinii odpowiednich organizacji branżowych i występuje o zaświadczenie z rejestru karnego. Poza tą konkretną sytuacją nie przewidziano żadnych innych wymogów związanych z wykształceniem ani doświadczeniem zawodowym biegłych.

III. Wynagrodzenie biegłego

Wysokość wynagrodzenia zależy od tego, jakiego rodzaju biegłego wyznaczono w sprawie.

Stawki wynagrodzenia **biegłego asesora, asesora przy trybunale ds. najmów i biegłego ds. dzieci** są z góry określone, przy czym warunki wypłaty wynagrodzenia reguluje duński Urząd Administracji Sądowej (art. 93 ustawy o wymiarze sprawiedliwości i art. 172 ustawy o służbach socjalnych).

Jeżeli w postępowaniu cywilnym zachodzi konieczność zasięgnięcia **opinii biegłego**, np. sporządzenia ekspertyzy, stawki wynagrodzenia biegłego nie są ustalone w przepisach ani nie podlegają ograniczeniom. Wynagrodzenia takiego biegłego nie można wypłacić z góry. Sąd ustala kwotę wynagrodzenia należnego wyznaczonemu biegłemu za sporządzenie ekspertyzy i stawienie się przed sądem, jak również tytułem zwrotu wszelkich poniesionych wydatków. Przed podjęciem decyzji w tej kwestii sąd zasięga opinii stron. Jednocześnie sąd określa sposób podziału obciążenia tą kwotą między strony (art. 208 ustawy o wymiarze sprawiedliwości).

Strona, która zwróciła się do sądu o wydanie opinii biegłego, oraz pełnomocnik procesowy strony są zobowiązani do pokrycia poniesionych kosztów. Strona przeciwna i jej pełnomocnik procesowy są jednak również odpowiedzialni za pokrycie części kosztów, które są związane z udzieleniem odpowiedzi na zadane przez nich pytania. Strona, która wystąpiła o wezwanie biegłego na rozprawę, odpowiada za pokrycie kosztów w tym zakresie. Sąd może nakazać stronom wniesienie zabezpieczenia na poczet kosztów sporządzenia żądanej opinii biegłego (art. 208 ustawy o wymiarze sprawiedliwości).

W postępowaniu karnym obowiązują zbliżone przepisy dotyczące opinii biegłych (z zastrzeżeniem koniecznych zmian) (art. 210 ustawy o wymiarze sprawiedliwości).

Jeżeli chodzi o biegłych ds. technicznych w **sprawach o niskiej wartości przedmiotu sporu**, mają oni obowiązek przedstawić szacunki przewidywanych kosztów i nie mogą udzielać odpowiedzi na pytania techniczne przed ustaleniem wynagrodzenia. Strony muszą następnie ustosunkować się do szacunków kosztów przygotowanych przez biegłych. Co istotne, w sytuacji, w której strony nie będą w stanie wnieść zabezpieczenia na poczet kosztów, sąd może postanowić o kontynuowaniu postępowania bez opinii biegłego. Duński Urząd Administracji Sądowej określa zasady obowiązujące w tym zakresie (art. 404 ustawy o wymiarze sprawiedliwości).

IV. Odpowiedzialność biegłego

Nie przyjęto żadnych przepisów szczególnych dotyczących odpowiedzialności biegłego. Biegły musi przestrzegać regulaminu zawodowego, który określa jego specjalizację oraz wymóg zachowania bezstronności i tajemnicy zawodowej. Kwestie związane z odpowiedzialnością biegłych regulują zatem ogólne przepisy dotyczące czynów niedozwolonych/zobowiązań umownych. W przepisach tych nie ustanowiono żadnego górnego pułapu odpowiedzialności. Biegły, który narusza przepisy regulaminu zawodowego, może zostać wykluczony, wysokość jego wynagrodzenia może zostać obniżona lub może wręcz zostać pociągnięty do odpowiedzialności z tego tytułu.

Biegłemu, który dopuści się zachowań przestępnych przy wykonywaniu powierzonych mu czynności, mogą zostać postawione zarzuty karne.

Biegły nie ma obowiązku wykupienia polisy ubezpieczeniowej od odpowiedzialności zawodowej.

V. Dodatkowe informacje na temat postępowania z udziałem biegłego

Przepisy dotyczące postępowań z udziałem biegłych można znaleźć w różnych aktach prawnych, a ich treść zależy od rodzaju biegłego biorącego udział w postępowaniu. Większość tych przepisów zawiera jednak ustawa o wymiarze sprawiedliwości (wersja skonsolidowana ustawy nr 1835 z dnia 15 września 2021 r.). Jeżeli chodzi o biegłych ds. dzieci, stosowne przepisy zawiera ustawa o służbach socjalnych.

Fragmety ustawy o wymiarze sprawiedliwości przetłumaczono na język angielski.

1. Wyznaczenie biegłego

W sprawach cywilnych biegły może zostać wyznaczony przez sąd lub przez strony. Strona może zwrócić się do sądu o zlecenie biegłemu sporządzenia opinii dotyczącej jednej lub większej liczby kwestii.

W sprawach karnych o konieczności sporządzenia opinii biegłego postanawia sąd na wniosek oskarżonego lub prokuratury. Zarówno oskarżony, jak i prokuratura mogą wzywać biegłych w charakterze świadków.

Biegli mają obowiązek zgłosić wszelkie przypadki konfliktu interesów względem strony.

W sprawach o niskiej wartości przedmiotu sporu (sprawach pozbawionych wartości gospodarczej lub sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 50 000 koron duńskich) sędzia może zarządzić sporządzenie opinii biegłego. Biegłych, którzy wydają opinie w sprawach o niskiej wartości przedmiotu sporu, wyznacza duński Urząd Administracji Sądowej.

a) Wyznaczenie przez sąd

Przewodniczący składu sędziowskiego/sąd wyznacza biegłych asesorów itp. w sprawie, jeżeli stwierdzi, że ich wiedza fachowa jest niezbędna.

Przewodniczący składu sędziowskiego wybiera biegłego asesora z odpowiedniego wykazu/rejestru lub z odpowiedniej bazy danych, ale w niektórych przypadkach może również wyznaczyć go w innym trybie. Zanim przewodniczący składu sędziowskiego/sąd postanowi o wyznaczeniu biegłego, strony mogą ustosunkować się do takiego postanowienia.

W sprawach, w których z wnioskiem o wydanie opinii biegłego występują strony, mogą one wyznaczyć biegłego, ale sąd nie jest związany ich decyzją. Jeżeli strony osiągną porozumienie w kwestii nazwiska biegłego, sąd zasadniczo wyznaczy tę osobę na biegłego (mimo że decyzja stron nie jest dla niego wiążąca). Jeżeli biegłego wyznacza sąd, powinien przekazać stronom dane osoby, którą zamierza wyznaczyć, i umożliwić im zgłoszenie uwag. W przypadku ustanowienia wykazu/rejestru biegłych sąd lub strony z reguły wskazują biegłego z takiego wykazu/rejestru, chociaż nie są do tego zobowiązane.

b) Wyznaczenie przez strony

Jeżeli strony chcą wyznaczyć biegłego, aby wydał opinię, muszą postępować zgodnie ze ściśle określoną procedurą: strony zwracające się o wydanie opinii biegłego w sprawach cywilnych muszą każdorazowo wystąpić do sądu z pisemnym wnioskiem w tej sprawie. Wniosek musi zawierać informacje dotyczące celu i przedmiotu opinii biegłego.

Jeżeli sąd wyrazi zgodę, strony są zobowiązane przedstawić sądowi swoje pytania. Po otrzymaniu pytań sąd wyznacza jednego biegłego lub większą ich liczbę. Jak wskazano powyżej, strony mogą również wyznaczyć biegłego, ale sąd nie jest związany ich wskazaniem.

2. Procedura

a) Postępowanie cywilne

Tryb postępowania zależy od tego, jakiego rodzaju biegłego wyznaczono w danej sprawie. Niekiedy biegłego wzywa się na rozprawę sądową w celu zadania mu pytań dotyczących przedmiotu sporu, np. wyznaczenie biegłego ds. dzieci w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, wydanie opinii biegłego w kwestiach technicznych, natomiast w innych przypadkach biegły jest zobowiązany wyłącznie do sporządzenia pisemnej opinii. Zdarza się również, że biegły pełni funkcję zbliżoną do funkcji sędziego i uczestniczy w naradzie sędziowskiej.

Poniżej przedstawiono dwa przykłady:

Biegły asesor wyznaczony przez przewodniczącego składu sędziowskiego/sąd w danej sprawie, w której jego wiedzę fachową uznano za niezbędną, pełni funkcję zbliżoną do funkcji sędziego (dysponującego wiedzą fachową w ściśle określonej dziedzinie) i uczestniczy w naradzie sędziowskiej. W sprawach na gruncie prawa rodzinnego sąd korzysta ze wsparcia biegłych ds. dzieci.

W sprawach, w których opinia biegłego jest istotna do rozstrzygnięcia kwestii spornej, biegły musi odpowiedzieć na pytania zadane przez sąd w pisemnej opinii przedkładanej sądowi. Biegły musi poinformować strony o czasie i miejscu dokonania oględzin. Jeżeli opinia biegłego zawiera braki, sąd może polecić biegłemu ponowne dokonanie oględzin lub uzupełnienie opinii dodatkowym sprawozdaniem przygotowanym na piśmie. Nie opracowano żadnych szablonów opinii biegłego. Sąd nie monitoruje działalności biegłego. Po przedstawieniu opinii przez biegłego strony mogą zadawać mu dodatkowe pytania, o ile sąd wyrazi na to zgodę. Następnie sąd podejmuje decyzję w kwestii tego, czy biegły powinien udzielić odpowiedzi na takie dodatkowe pytania w formie pisemnego sprawozdania uzupełniającego, czy też w formie ustnej w trakcie rozprawy. Biegły może zostać również wezwany do stawienia się na rozprawie sądowej w celu udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące wydanej przez siebie opinii.

Strony mogą zakwestionować opinię biegłego przedstawioną na piśmie lub ustnie w toku rozprawy. Niezależnie od sytuacji opinia biegłego nigdy nie jest wiążąca dla sądu.

b) Inne postępowania

W sprawach karnych dopuszcza się również możliwość wyznaczania biegłych w charakterze świadków. W takiej sytuacji biegli otrzymują wezwanie i zazwyczaj uczestniczą w rozprawie.

Informacje przedstawione na tej stronie zgromadzono w ramach projektu „Znajdź biegłego”. Przekazały je osoby wyznaczone do kontaktów w poszczególnych państwach przez [Europejski Instytut Ekspertyz i Biegłych Sądowych \(EEEI\)](#).

Ostatnia aktualizacja: 09/05/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.